

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคม จังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สำหรับศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในงานประกันสังคมของสถานประกอบการ และเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในงานประกันสังคมของสถานประกอบการ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประเภทกิจการ และสถานภาพกิจการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลพื้นที่ทำให้ทราบระดับความรู้ความเข้าใจ ความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจ ที่นำไปสู่การวิจัยการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้สำหรับจัดทำและประเมินโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ โดยผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาจากนายจ้างตัวแทนนายจ้างหรือผู้รับมอบอำนาจ และพนักงานหรือลูกจ้างและผู้ประกันตน ในเขตความรับผิดชอบ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ โดยการจัดทำโครงการนี้ใช้การสนทนากลุ่ม โดยการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามวิธีวิทยาการวิจัย ดังนี้

การเลือกพื้นที่ศึกษา

การวิจัยนี้ดำเนินการศึกษาในพื้นที่เขตความรับผิดชอบของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ โดยมีพื้นที่การให้บริการครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ คืออำเภอหาดใหญ่ อำเภอนาหม่อม อำเภอลองหอยโข่ง อำเภอบางกล่ำ อำเภอกวนเนียง และอำเภอรัตภูมิ

การเลือกพื้นที่การวิจัยของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ ครั้งนี้เนื่องจากสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ เป็นสถานประกอบการที่มีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานรวมถึงผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักประกันทางสังคมของลูกจ้างและผู้ประกันตน ที่ได้รับความเดือดร้อนและจำเป็นจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุไม่ถูกทอดทิ้งให้เป็นภาระสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดความมั่นคงทางสังคม สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ เป็นหน่วยงานการราชการที่มีสถานประกอบการในเขตความรับผิดชอบมากที่สุดจังหวัดสงขลา และมากที่สุดภาคใต้ ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ ได้มองเห็นความสำคัญของการให้ความรู้ความเข้าใจในงานประกันสังคม จึงต้องการศึกษาในระดับความรู้ความเข้าใจในงานประกันสังคมเพื่อ

จัดทำโครงการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในแนวปฏิบัติงานประกันสังคมให้กับสถานประกอบการ ในด้านการพัฒนาการประสานงานด้านกองทุนประกันสังคม ระหว่างสถานประกอบการ สถานพยาบาล สำนักงานประกันสังคม และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง และนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง และสามารถ ประชาสัมพันธ์ ความรู้แนวปฏิบัติงานประกันสังคม ให้กับ ลูกจ้างและผู้ประกันตนมีความเข้าใจ ปฏิบัติถูกต้อง ในการรับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่พึงได้

วิธีการและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้วิธีเชิงปริมาณและวิธีเชิงคุณภาพ มุ่งศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ ศึกษาจากกลุ่มผู้มาติดต่อประสานงานด้านของประกันสังคม จากสถานประกอบการซึ่งประกอบด้วย 1) สถานประกอบการประเภทเจ้าของกิจการคนเดียว 2) สถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญ 3) สถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด 4) สถานประกอบการประเภทบริษัทจำกัด และ 5) สถานประกอบการประเภทบริษัทจำกัด (มหาชน) โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักจาก เจ้าของกิจการ หุ้นส่วน ผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้รับมอบอำนาจ ตัวแทนนายจ้าง และพนักงาน ดำเนินการวิจัยตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในงานประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในงานประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ ประเภทกิจการ และสถานภาพกิจการ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ทำให้ทราบว่าผู้ประกันตนภายใต้การให้บริการของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ ว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคมอยู่ในระดับใด และมีความรู้แตกต่างกันหรือไม่ โดยนำไปสู่การวิจัยเชิงคุณภาพในการจัดโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ โดยในการวิจัยเชิงปริมาณนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณนี้เป็นผู้เข้าร่วมโครงการประชุมชี้แจงความรู้ งานประกันสังคม จากสถานประกอบการ ในเขตความรับผิดชอบ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัด สงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ จากสถานประกอบการที่ประกอบด้วย 1) สถานประกอบการประเภท เจ้าของกิจการคนเดียว 2) สถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญ 3) สถานประกอบการ ประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด 4) สถานประกอบการประเภทบริษัทจำกัด และ 5) สถานประกอบการ ประเภทบริษัทจำกัด (มหาชน) โดยมีผู้ให้ข้อมูลจากสถานประกอบการ เจ้าของกิจการ หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้รับมอบอำนาจ ตัวแทนนายจ้าง และพนักงาน ทั้งหมด 200 คน

ผู้วิจัยได้ทำการขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของยามาเน่ กำหนดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน โดยมีวิธีการคิดคำนวณ ดังต่อไปนี้

สูตร
$$n = \frac{N}{1 + ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนหรือขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อน

แทนค่า
$$n = \frac{200}{1 + 200(0.05)^2}$$

$$= \frac{200}{1.50}$$

$$= 133.33$$

ดังนั้นในการวิจัยของขั้นตอนนี้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 133 คน โดยผู้วิจัย เลือกจากกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามขอบข่ายของการวิจัย

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อสอบถามความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามในตอนี่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประเภทกิจการ และสถานภาพกิจการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ โดยแบบสอบถามในตอนี่ 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดลิเคอร์ท โดยมีกรให้คะแนนตามระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคม ตามข้อความนั้น อยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคม ตามข้อความนั้น อยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคม ตามข้อความนั้น อยู่ในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคม ตามข้อความนั้น อยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคม ตามข้อความนั้น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน

1.3.1 ศึกษาบริบทความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม ของผู้ประกันตนของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ ศึกษาเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการประกันสังคมประกอบด้วย ความเป็นมาของการประกันสังคมในประเทศไทย ความหมายของการประกันสังคม หลักการประกันสังคม นโยบายการประกันสังคม และประเภทของระยะประกันสังคม แนวคิดด้านกองทุนประกันสังคม แนวคิดด้านสิทธิประโยชน์ทดแทน แนวคิดด้านความรู้ความเข้าใจ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานประกันสังคม

1.3.2 กำหนดขอบข่ายความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม ซึ่งมีเนื้อหาในขอบเขตของความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมายกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน การประสานงานระหว่างสถานประกอบการ สถานพยาบาล สำนักงานประกันสังคม และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการรับสิทธิประโยชน์ต่างๆ

1.3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างแบบสอบถามและขอบเขตเนื้อหาโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ จากนั้นดำเนินการกำหนดนิยามปฏิบัติการให้ครอบคลุมเนื้อหาความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม

1.3.4 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามนิยามปฏิบัติการของความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมจากนั้นนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

1.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (รายชื่อดังภาคผนวก ก หน้า 141) ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) ใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ไว้ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความของแบบสอบถามสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความของแบบสอบถามสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความของแบบสอบถามไม่สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2539: 248 - 249 อ้างถึง Rowinelli and Hambleton, 1977) คัดเลือกข้อความที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้ง 0.50 ขึ้นไป พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ใช้ได้ 0.67 - 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ข หน้า 143 - 145)

1.3.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับผู้เข้าร่วมโครงการประชุมชี้แจงความรู้งานประกันสังคม ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990: 161) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 (รายละเอียดดังภาคผนวก ข หน้า 146)

1.3.6 แบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.4.1 ขอความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตศึกษา ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

1.4.2 นำหนังสือและแบบสอบถามไปยังโครงการประชุมชี้แจงความรู้งานประกันสังคม สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง

1.4.3 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปจากเครื่องคอมพิวเตอร์

1.4.5 วิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลเป็นพื้นฐานในการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณนี้เพื่อให้ผลของการวิจัยตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1.5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด จากนั้นคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ตามลักษณะตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

1.5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ให้ 5 คะแนน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคม

อยู่ในระดับมากที่สุด

ให้ 4 คะแนน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคม

อยู่ในระดับมาก

ให้ 3 คะแนน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคม

อยู่ในระดับปานกลาง

ให้ 2 คะแนน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคม

อยู่ในระดับน้อย

ให้ 1 คะแนน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคม

อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยแปลผลตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545: 103) เพื่อทราบระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของครูสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนคร ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.5.4 การทดสอบสมมติฐาน ทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t - Test) กรณีสองกลุ่มอิสระจากกัน (Independent) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ สำหรับกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ได้แก่ เพศ ส่วนที่จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประเภทกิจการ สถานภาพกิจการ ทำการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบเอฟ (F - Test) และเปรียบเทียบพหุคูณตามวิธีการแอลเอสดี (LDS)

1.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

1.6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

1) การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

2) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (α - Cronbach's Alpha Coefficient)

1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2) ค่าร้อยละ (Percentage)

3) ค่าเฉลี่ย (Mean)

4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5) การทดสอบที กรณีสองกลุ่มอิสระจากกัน (t - Test Independent)

6) การทดสอบเอฟ (F - Test) และเปรียบเทียบพหุคูณตามวิธีการ

แอลเอสดี (LDS)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อจัดทำโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ และเพื่อประเมินโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ เป็นการวิจัยที่อาศัยการมีส่วนร่วม (Participation) ของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ในการจัดโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงาน

ประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัย ดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งในขั้นตอนนี้เพื่อจัดทำและประเมิน โครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ มีผู้ให้ข้อมูลหลักจากสถานประกอบการที่ประกอบด้วย 1) สถานประกอบการประเภทเจ้าของกิจการคนเดียว 2) สถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญ 3) สถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด 4) สถานประกอบการประเภทบริษัทจำกัด และ 5) สถานประกอบการประเภทบริษัทจำกัด (มหาชน) โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักจาก เจ้าของกิจการ หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้รับมอบอำนาจ ตัวแทน นายจ้าง และพนักงาน ทั้งหมด 10 คน โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีศักยภาพ และสามารถให้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่สามารถหาคำตอบให้ได้มาซึ่งแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ โดยมีผู้ใช้ข้อมูลหลักตามรายละเอียด ดังนี้

- 2.1.1 เจ้าของกิจการ จากประเภทกิจการเจ้าของคนเดียว
- 2.1.2 เจ้าของกิจการ จากประเภทกิจการเจ้าของคนเดียว
- 2.1.3 หุ้นส่วนผู้จัดการ จากประเภทกิจการห้างหุ้นส่วนจำกัด
- 2.1.4 หุ้นส่วนผู้จัดการ จากประเภทกิจการห้างหุ้นส่วนจำกัด
- 2.1.5 หุ้นส่วนผู้จัดการ จากประเภทกิจการห้างหุ้นส่วนสามัญ
- 2.1.6 ผู้รับมอบอำนาจ จากประเภทกิจการห้างหุ้นส่วนสามัญ
- 2.1.7 ผู้รับมอบอำนาจ จากประเภทกิจการห้างหุ้นส่วนสามัญ
- 2.1.8 ตัวแทนนายจ้าง จากประเภทกิจการห้างหุ้นส่วนสามัญ
- 2.1.9 พนักงาน จากประเภทกิจการเจ้าของคนเดียว
- 2.1.10 พนักงาน จากประเภทกิจการบริษัทมหาชน

2.2 รูปแบบการประเมิน

ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกประเด็นคือ เพื่อประเมินโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับโครงการ และรูปแบบการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบ (System Evaluation) ตามแนวคิดของสก๊อต (Scott, 1967: 122) ที่ประกอบด้วย การประเมินตามด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต ประยุกต์ใช้ร่วมกับการประเมินแบบเสริมสร้างพลัง

(Empowerment Evaluation) ตามแนวคิดของเฟตเตอร์แมน (Fetterman, 1996: 3 - 46) โดยการประเมินแบบเสริมสร้างพลังเป็นการประเมินที่ให้ความสำคัญต่อปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการของโครงการเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีโอกาสร่วมกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการ โดยใช้หลักการจัดการของการประเมินแบบกัลยาณมิตร (Peer Reviews) การมีส่วนร่วมการดำเนินงานและผลการดำเนินงานในฐานะผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) จากกระบวนการดำเนินการโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ เป็นการประเมินที่ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียดการประเมินในประเด็นต่างๆ ดังตาราง 1

ตาราง 1 รายละเอียดของมิติที่มุ่งประเมิน ตัวบ่งชี้/ตัวแปรที่ศึกษา ข้อมูลและแหล่งข้อมูล เครื่องมือวิธีเก็บข้อมูลและสถิติที่ใช้และเกณฑ์การตัดสิน

มิติที่มุ่งประเมิน	ตัวบ่งชี้/ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อมูลที่ต้องการ	เครื่องมือวิธีเก็บข้อมูล
1. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	- ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับนโยบายแผนงานสถานประกอบการกับสถานประกอบการของผู้เข้าร่วมโครงการ - ความสอดคล้องกันระหว่างวัตถุประสงค์กับแนวทางในการดำเนินงานกับสถานประกอบการของผู้เข้าร่วมโครงการ - ความเพียงพอความเหมาะสม และความพร้อมของวิทยากร บุคลากร เวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการ และวัสดุอุปกรณ์	- ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ - ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแนวทางในการดำเนินงานโครงการ - ความเข้าใจโครงการ ความคิดเห็น และความเหมาะสมของวิทยากร บุคลากร วัสดุอุปกรณ์	- การสนทนากลุ่ม - ประกอบการตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 (ต่อ)

มิติ ที่มุ่งประเมิน	ตัวบ่งชี้ /ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อมูล ที่ต้องการ	เครื่องมือ วิธีเก็บข้อมูล
2. การประเมิน ด้านกระบวนการ (Process)	- การดำเนินกิจกรรม โครงการ - การมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น	- ความคิดเห็นที่เป็น ทางเลือกใหม่ เกี่ยวกับ การดำเนินกิจกรรม โครงการ และการแสดง การมีส่วนร่วมด้วยการ แสดงความคิดเห็น	- การสนทนากลุ่ม ประกอบการตอบ แบบสอบถาม
3. การประเมิน ด้านผลผลิต (Output)	- ผลการดำเนินการ โครงการเป็นไปตาม วัตถุประสงค์โครงการ	- ความคิดเห็น ความเหมาะสมเกี่ยวกับ แนวทางการให้ความรู้ ความเข้าใจงาน ประกันสังคม	- การสนทนากลุ่ม ประกอบการตอบ แบบสอบถาม

2.3 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเพื่อจัดทำโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และแบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ตามรูปแบบการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบ ประยุกต์ใช้ร่วมกับการประเมินแบบเสริมสร้างพลัง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 การสนทนากลุ่ม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ จากการมีส่วนร่วมของมีส่วนร่วม (Participation) ของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) จากสถานประกอบการที่ประกอบด้วย 1) สถานประกอบการประเภทเจ้าของกิจการคนเดียว 2) สถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญ 3) สถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด

4) สถานประกอบการประเภทบริษัทจำกัด และ5) สถานประกอบการประเภทบริษัทจำกัด (มหาชน) โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักจาก เจ้าของกิจการ หัวหน้าผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้รับมอบอำนาจ ตัวแทน นายจ้าง และพนักงาน โดยรายละเอียดขององค์ประกอบและการดำเนินการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1) บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.1) ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ผู้ดำเนินการสนทนานั้น ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนาด้วยตัวเอง โดยผู้วิจัยต้องอาศัยการเป็นผู้ที่พูดและฟัง สามารถฟังภาษาท้องถิ่นได้ บุคลิกที่ดี สุภาพ อ่อนน้อม และมีมนุษยสัมพันธ์ โดยการดำเนินการสนทนาผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขอบข่ายของวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2) ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note - Taker) ผู้จดบันทึกการสนทนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อผู้ช่วยวิจัย ซึ่งผู้ช่วยวิจัยผู้มีประสบการณ์ในการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยได้อธิบายหน้าที่ว่าจะต้องทำอะไร และจดบันทึกอย่างไร ถึงจะได้การบันทึกที่มีประสิทธิภาพ เพราะจะต้องจดบันทึกบรรยากาศที่เกิดขึ้นในระหว่างการสนทนาด้วย

1.3) ผู้ช่วย (Assistant) ผู้ช่วยจะเป็นผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือทั่วไปในขั้นเตรียมการ การจัดสนทนากลุ่ม เช่น เตรียมสถานที่ จัดสถานที่ บันทึกเสียง เป็นต้น

2) แนวทางในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้จัดแนวทางในการสนทนากลุ่ม และการจัดลำดับหัวข้อในการสนทนาตามลำดับดังนี้

2.1) สภาพปัจจุบันของความรู้ความเข้าใจ สิทธิประโยชน์ และการติดต่อประสานงานด้านประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่

2.2) ปัญหาของการใช้สิทธิประโยชน์ และการติดต่อประสานงานด้านประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่

2.3) ความต้องการของความรู้ความเข้าใจ สิทธิประโยชน์ และการติดต่อประสานงานด้านประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่

2.4) แนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจ สิทธิประโยชน์ และการติดต่อประสานงานด้านประกันสังคม ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่

3) อุปกรณ์ ผู้วิจัยได้เตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย เครื่องบันทึกเสียง เทปเปล่า แบตเตอรี่แห่ง สมุดบันทึก และดินสอ เป็นต้น

4) การส่งเสริมสร้างบรรยากาศ ผู้วิจัยได้เตรียมสิ่งของสำหรับส่งเสริมสร้างบรรยากาศ เช่น ขนมและเครื่องดื่ม เป็นต้น ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองระหว่างผู้มีส่วนร่วมในการสนทนาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

5) ของที่ระลึกแก่ผู้ที่ร่วมสนทนา ผู้วิจัยได้จัดเตรียมของที่ระลึกแก่ผู้ที่ร่วมสนทนา เพื่อเป็นการตอบแทนผู้เข้าร่วมสนทนาแม้จะเป็นสิ่งที่เล็กน้อย แต่ในทางจิตวิทยาแล้ว เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการแสดงออกซึ่งความมีน้ำใจของผู้ที่ทำการสนทนา

6) สถานที่และระยะเวลา ผู้วิจัยได้การสนทนากลุ่มที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ โดยจัดมีอากาศถ่ายเทสะดวก แสงสว่างเพียงพอ และมีการพักช่วงการสนทนา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้มีสมาธิในเรื่องต่างๆ ที่กำลังสนทนากัน ส่วนระยะเวลาในการสนทนาโดยใช้เวลาในสนทนาต่อประเด็นไม่เกิน 2 ชั่วโมง

2.3.1 แบบสอบถามเพื่อประเมินโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพโดยแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อประเมินโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ ตามรูปแบบการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบ (System Evaluation) ประยุกต์ใช้ร่วมกับการประเมินแบบเสริมสร้างพลัง (Empowerment Evaluation) ตามด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามในตอนี่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประเภทกิจการ และสถานภาพกิจการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อประเมินการจัดโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่มีลักษณะเป็นการเขียนตอบแบบปลายเปิด (Open - Ended)

โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการการสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ ตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาบริบทของโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่

2) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน โดยมุ่งศึกษารูปแบบการประเมินตามแนวคิดของการประเมินเชิงระบบ และการประเมินแบบเสริมสร้างพลัง

3) กำหนดขอบข่ายของการประเมินตามรูปแบบของการประเมินเชิงระบบ ประยุกต์ใช้ร่วมกับการประเมินแบบเสริมสร้างพลัง ตามด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

4) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างแบบสอบถามและขอบเขตเนื้อหาโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ จากนั้นดำเนินการกำหนดนิยามปฏิบัติการให้ครอบคลุมเนื้อหาความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม

5) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามนิยามปฏิบัติการของความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมจากนั้นนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองออกหนังสือขอความร่วมมือในการเข้าร่วมจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เข้าร่วมโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่

2.4.2 ดำเนินการจัดโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ เพื่อให้ได้แนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมในวันที่ 19 สิงหาคม 2554

2.4.3 หลังจากได้ข้อมูลเพียงพอตามขอบข่ายของการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ แล้วดำเนินการทำการประเมินโครงการ ด้วยการสอบถามอภิปรายตามประเด็นการประเมิน ประอบการเขียนตอบแบบสอบถาม

2.4.4 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ และบันทึกข้อมูล เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจัดทำและประเมินโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคมกับสถานประกอบการ ของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสงขลา สาขาอำเภอหาดใหญ่ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่เกี่ยวข้องกับการใช้การมีส่วนร่วมจากการจัดโครงการศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจงานประกันสังคม และการประเมินด้วยวิธีการเชิงคุณภาพตามรูปแบบของการ

ประเมินการประเมินเชิงระบบ ประยุกต์ใช้ร่วมกับการประเมินแบบเสริมสร้างพลัง ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

2.5.1 การจัดระบบข้อมูล

การจัดระบบข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลมีสภาพพร้อมที่จะถูกเรียกและสามารถสืบค้นและจัดกลุ่มข้อมูลนำมาใช้เพื่อการวิเคราะห์ได้สะดวก เป็นการจัดระบบข้อมูลจากเอกสารเครื่องบันทึกต่างๆ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) จัดทำสำเนา (Copy) ข้อมูลเป็น 2 ชุดเสมอ
- 2) เก็บข้อมูลชุดแรกแยกต่างหากจากข้อมูลชุดที่สอง เพื่อป้องกันการถูกทำลายหรือสูญหายพร้อมกันทั้ง 2 ชุด
- 3) ทำสำเนาข้อมูล ทุกครั้งที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง
- 4) จัดเรียงบันทึกภาคสนาม (Field Note) จากการจัดโครงการด้วยการจัดทำดัชนีบันทึกเพื่อให้สะดวกแก่การสืบค้นและนำข้อมูลจากบันทึกในลำดับต่อไป

2.5.2 การจัดแสดงข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

- 1) การจัดแสดงข้อมูลเพื่อพรรณนากลุ่มข้อมูล โดยนำข้อมูลภายใต้รหัสเดียวกันหรือมีประโยคสำคัญคล้ายคลึงกันมาจัดอยู่ในหมวดข้อมูลเดียวกัน และทำการสังเคราะห์ข้อความเป็นงานเขียนเชิงวิชาการเพื่อใช้แทนข้อมูลเหล่านั้นที่เป็นภาษาสนทนา
- 2) การจำแนกประเภทเชิงระบบ คือการรวบรวมข้อมูลที่ลักษณะเฉพาะร่วมกันหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

2.5.3 การสร้างบทสรุป มีขั้นตอนดังนี้

- 1) การจัดกลุ่มข้อสรุปย่อย ทำความเข้าใจกับข้อมูลทั้งหมด แล้วสรุปเป็นหัวข้อย่อย (Sub - Themes) ในแต่ละประเด็น หากอ่านทำความเข้าใจกับข้อมูลทั้งหมดแล้วพบว่ามีประเด็นใดที่เพิ่มเติม ก็สามารถนำมาจัดเป็นกลุ่มข้อมูลและจัดให้เข้าในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งเพิ่มเติมในภายหลัง
- 2) การมองหาแบบแผน ทำความเข้าใจตั้งแต่การเก็บข้อมูล การอ่านข้อมูลและการจัดแสดงข้อมูล แล้วจัดทำแผนเพื่อแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงกันระหว่างประเด็นหลักกับประเด็นย่อย
- 3) การพิสูจน์บทสรุป ทำการตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยนำข้อมูลที่เป็นข้อสรุปกับให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลตามความหมายที่ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการสื่อสาร

2.6 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากส่วนต่างๆ ตามประเด็นที่ต้องการแล้ว เพื่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลผู้วิจัยจะได้ทำการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวอีกครั้ง โดยวิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ในกรณีไม่ปักใจเชื่อข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลรายแรก ผู้วิจัยจะต้องแสวงหาผู้ให้ข้อมูลในประเด็นนั้นๆ จากผู้ให้ข้อมูลรายที่สอง รายที่สาม ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการโดยใช้คำถามในประเด็นเดียวกันนั้นกับทั้งในตัวผู้ประกอบการจาก 1) สถานประกอบการประเภทเจ้าของกิจการคนเดียว 2) สถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนสามัญ 3) สถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด 4) สถานประกอบการประเภทบริษัทจำกัด และ 5) สถานประกอบการประเภทบริษัทจำกัด (มหาชน) โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักจาก เจ้าของกิจการ หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้รับมอบอำนาจ ตัวแทนนายจ้าง และพนักงาน โดยใช้การสัมภาษณ์เพิ่มเติมบุคคลจากการแนะนำต่อจากผู้ให้สัมภาษณ์ในรูปแบบ Snow Ball (สุชาติ บวรกิติวงศ์, 2548 : 120 - 122) จนกว่าจะได้ข้อมูลที่ตอบสนองตามวัตถุประสงค์และ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสอดคล้องกันและน่าเชื่อถือมากที่สุด